नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५३) काठमाडौं, भाद्र १८ गते २०६० साल (अतिरिक्ताङ्क २६क

भाग ३

श्री ५ को सरकार

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको

सूचना

खानी तथा खनिज पदार्थ (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०६०

खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ मा संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२ को दफा २८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरुको नाम "खानी तथा खनिज पदार्थ (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०६०" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ को नियम ४ मा संशोधन : खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ (यसपछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम ४ को ठाउँ ठाउँमा रहेका "खनिज पदार्थ" भन्ने शब्दहरु पछाडि "सम्बन्धी खनिज कार्य" भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

३. मूल नियमावलीको नियम ५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ५ को सट्टा देहायको नियम ५ राखिएको छः –

"५. खनिज कार्यको अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्तिको योग्यता : (१) अति महत्वपूर्ण खनिज भित्र पर्ने खनिज पदार्थको खनिज कार्यका लागि अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्तिको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछ :-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) सम्बन्धित खनिज कार्य सम्बन्धी कामको दुई वर्षको अनुभव भएको वा तत्सम्बन्धी खनिज कार्यको विशेषज्ञलाई काममा लगाउन सक्ने हैसियत भएको ।

(ख) खोजतलास कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर चार लाख रुपैयाँ र उत्खनन् कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर तीस लाख रुपैयाँको आर्थिक हैसियत भएको ।

(२) महत्वपूर्ण तथा वहुमुल्य खनिजभित्र पर्ने खनिज पदार्थको खनिज कार्यका लागि अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्तिको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) सम्बन्धित खनिज कार्य सम्बन्धी कामको दुई वर्षको अनुभव भएको वा तत्सम्बन्धी खनिज कार्यको विशेषज्ञलाई काममा लगाउन सक्ने हैसियत भएको ।

(ख) खोज तलास कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर दुई लाख रुपैयाँ र उत्खनन् कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर वीस लाख रुपैयाँको आर्थिक हैसियत भएको ।

(३) सामान्य खनिजभित्र पर्ने खनिज पदार्थको खनिज कार्यका लागि अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्तिको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) सम्बन्धित खनिज कार्य सम्बन्धी कामको एक वर्षको अनुभव भएको वा तत्सम्बन्धी खनिज कार्यको विशेषज्ञलाई काममा लगाउन सक्ने हैसियत भएको ।

(ख) खोज तलास कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर एक लाख रुपैयाँ र उत्खनन् कार्यको लागि खनिज कार्य गर्न चाहेको कुल खनिज क्षेत्रको लागि प्रति वर्ग किलोमिटर दश लाख रुपैयाँको आर्थिक हैसियत भएको ।

(४) यस नियमको प्रयोजनको लागि खनिज कार्य सम्बन्धी विशेषज्ञलाई काममा लगाउने गरी अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिनेले त्यस्तो विशेषज्ञले खनिज कार्यको लागि आवश्यक प्राविधिक सेवा उपलव्ध गराउन मन्जूर गरेको प्रतिवद्धता पत्र, विशेषज्ञले प्राप्त गरेको विशेषज्ञको दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि र त्यस्तो विशेषज्ञको कर चुक्ता भएको निस्सा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) यस नियमावलीको प्रयोजनको लागि आर्थिक हैसियत भएको कुराको प्रमाण स्वरुप निवेदकले जग्गा, घर वा अन्य कुनै चल, अचल सम्पत्ति सम्बन्धित गाउँ विकास समिति वा नगरपालिकाबाट मूल्यांकन गराएको कागजात वा बैंकमा निजको नाममा रहेको निक्षेपको निस्सा वा विवरण वा निवेदकको आर्थिक हैसियतलाई पुष्टी गर्ने निजको नाममा रहेको चल अचल सम्पत्तिको मूल्य वा रकम खुल्ने कुराको प्रमाणित कागजात पेश गर्नु पर्नेछ ।"

४. मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७ को उपनियम (२) को सट्टा देहायको उपनियम (२) राखिएको छ :-

"(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुमतिपत्र दिने गरी विभागले निर्णय गरेको जानकारी दिएको मितिले तीस दिन भित्र निवेदक आफै वा निजको प्रतिनिधिले अनुमतिपत्र बुझिलिनु पर्नेछ ।"

५. मूल नियमावलीको नियम ९ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९ को उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ :-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

"(१) नियम ७ बमोजिम खोजतलास कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अतिमहत्वपूर्ण खनिज वा महत्वपूर्ण तथा बहुमूल्य खनिज भित्र पर्ने खनिज पदार्थ भए चार वर्ष र सामान्य खनिज भित्र पर्ने खनिज पदार्थ भए दुई वर्षको अवधि भित्र खोजतलास कार्य सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ।"

६. मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १२ को,-

(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ:-

"(१) खोजतलास कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अति महत्वपूर्ण खनिज वा महत्वपूर्ण तथा बहुमूल्य खनिज भित्र पर्ने खनिज पदार्थको हकमा चार वर्ष र सामान्य खनिज भित्र पर्ने खनिज पदार्थको हकमा दुई वर्षको अवधिसम्म आफूले पाएको अनुमतिपत्रमा उल्लिखित क्षेत्र परित्याग गर्न पाउने छैन।"

(२) उपनियम (३) को सट्टा देहायको उपनियम (३) राखिएको छ:-

"(३) उपनियम (२) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा विभागले आयातकारमा ०.२५ वर्ग किलोमिटर (करीव एक वर्ग माइलको दशांश) मा नघटाई खोजतलासको क्षेत्रफल परित्याग गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ।"

७ मूल नियमावलीको नियम १५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १५ को उपनियम (२) को सट्टा देहायको उपनियम (२) राखिएको छ:-

"(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुमतिपत्र दिने गरी विभागले निर्णय गरेको जानकारी दिएको मितिले तीस दिनभित्र निवेदक आफै वा निजको प्रतिनिधिले अनुमतिपत्र बुझिलिनु पर्नेछ।"

८ मूल नियमावलीको नियम १७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १७ को,-

(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ:-

"(१) नियम १५ बमोजिम उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अति साना स्तर, साना स्तर, मझौला स्तर र ठूला स्तरका खनिज पदार्थको क्रमशः दश वर्ष, पन्ध्र वर्ष, वीस वर्ष र तीस वर्षको अवधिभित्र उत्खनन् कार्य सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ।

तर सिमेण्ट स्तरको चुनढुङ्गा खनिज पदार्थ उत्खनन् कार्यको हकमा अति साना स्तरका लागि शुरुको अवधि पन्ध्र वर्ष र साना स्तरका लागि शुरुको अवधि वीस वर्षसम्म हुनेछ।"

(२) उपनियम (३) मा रहेका "खनिज पदार्थको" भन्ने शब्दहरु पछाडि "उत्खनन् कार्यको" भन्ने शब्दहरु थपिएका छन्।

९. मूल नियमावलीमा नियम १७क. थप : मूल नियमावलीको नियम १७ पछि देहायको नियम १७क. थपिएको छ :-

"१७क. खनिज क्षेत्रको परित्याग : (१) उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आयातकारमा ०.२५ वर्ग किलोमिटर (करीव एक वर्ग माइलको दशांश) क्षेत्रफलमा नघट्ने गरी आफूले पाएको अनुमतिपत्रमा उल्लिखित क्षेत्र परित्याग गर्न विभाग समक्ष निवेदन पेश गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा विभागले आवश्यक जाँचवुझ गरी उपयुक्त देखेमा क्षेत्र परित्याग गर्ने स्वीकृति दिन सक्नेछ।"

१०. मूल नियमावलीको नियम २१ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २१ को,-

(१) उपनियम (२) को सट्टा देहायको नियम (२) राखिएको छ :-

"(२) उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले उपनियम (१) बमोजिम बुझाउनु पर्ने रोयल्टी बापतको रकम विभागको नाममा प्रत्येक महिना समाप्त भएको मितिले सात दिनभित्र राजस्व खातामा दाखिला गरी पन्ध्र दिन भित्र मासिक उत्पादन विवरणसहित राजस्व दाखिला भौचर विभागमा पेश गर्नु पर्ने छ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छ :-

"(३) उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले उपनियम (२) मा तोकिएको म्यादभित्र रोयल्टी बापतको रकम दाखिला नगरेमा सो म्याद समाप्त भएको मितिले तीन महिनासम्म बुझाउनु पर्ने रोल्यटी रकमको दश प्रतिशत, छ महिनासम्म बीस प्रतिशत र एक वर्षसम्म तीस प्रतिशतका दरले अतिरिक्त रकम रोयल्टी रकममा थप गरी बुझाउन पर्नेछ ।"

११. मूल नियमावलीको नियम ३५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३५ को,-

(१) उपनियम (१) को खण्ड (झ) को सट्टा देहायको खण्ड (झ) राखिएको छ :-

"(झ) काठमाडौं उपत्यकाका जिल्लाहरुको हकमा खानी तथा भूगर्भ विभागको अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि र अन्य जिल्लाहरुको हकमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको अधिकृत स्तरको प्रतिनिधि र सो कार्यालय नभएको जिल्लाको हकमा घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिको कार्यालयको अधिकृत स्तरको प्रतिनिधि -सदस्य"

(२) उपनियम (१) को खण्ड (झ) पछि देहायको खण्ड (ञ) थपिएको छ :-

"(ञ) योजना तथा प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला विकास समिति -सदस्य-सचिव"

१२. मूल नियमावलीको नियम ४२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ४२ को,-

(१) उपनियम (२) को सट्टा देहायको उपनियम (२) राखिएको छ:-

"(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुमतिपत्र नवीकरण गराउन साधारण निर्माणमुखी खनिज पदार्थको अनुमतिपत्रको लागि सम्बन्धित जिल्ला विकास समिति समक्ष र अन्य अनुमतिपत्रको नवीकरणको लागि विभाग समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।"

(२) उपनियम (३) मा रहेको "विभागले" भन्ने शब्द पछाडि " र साधारण निर्माणमुखी खनिज पदार्थको हकमा सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिले" भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

(३) उपनियम (४) झिकिएको छ ।

१३. मूल नियमावलीको नियम ४३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ४३ को खण्ड (घ) पछि देहायका खण्ड (घ१) र (घ२) थपिएकाछन्:-

"(घ१) यस नियमावली बमोजिम तोकिएको रोयल्टी, शुल्क, दस्तुर, भूबहाल आदि यस नियमावलीमा तोकिएको समय भित्र तोकिएको निकायमा नबुझाएमा ।

(घ२) यस नियमावली बमोजिम विभागमा पेश गर्नु पर्ने विवरण, प्रतिवेदन, सूचना आदि यस नियमावलीमा तोकिएको समयभित्र पेश नगरेमा ।"

१४. मूल नियमावलीको नियम ४६ मा संशोधन : मूल नियममावलीको नियम ४६ को उपनियम (२) को सट्टा देहायको उपनियम (२) राखिएको छ:-

"(२) उत्खनन कार्यको लागि अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्तिले अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दिदा आफूले माग गरेको क्षेत्र मध्ये उत्खनन् कार्यको प्रस्तावित योजनामा उल्लिखित क्षेत्रको जग्गा निजी स्वामित्वको भए सो जग्गा भूवहालमा लिन र दिनको लागि भूवहालको रकम समेत उल्लेख गरी निज निवेदक र जग्गाधनि बीच भएको लिखित सम्झौता साधारण निर्माणमुखी खनिज पदार्थको अनुमतिपत्रको लागि जिल्ला विकास समिति समक्ष र अन्य खनिज पदार्थको अनुमतिपत्रको लागि विभाग समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।"

१५. मूल नियमावलीको नियम ४९ मा संसोधन : मूल नियमावलीको नियम ४९ को अन्त्यमा देहायको वाक्यांश थपिएको छ:-

"यसरी विभागले स्वीकृति दिदा अनुसूची - ४ को खण्ड (ग) बमोजिम निकासीको लागि तोकिएको दस्तुर लिनेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१६. मूल नियमावलीमा नियम ५३क. र ५३ख. थप : मूल नियमावलीको नियम ५३ पछि देहायका नियम ५३क. र ५३ख. थपिएकाछन् :-

"५३क. अनुमतिपत्रको नामसारी : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले विभागको पूर्व स्वीकृति नलिई आफूले प्राप्त गरेको अनुमतिपत्र अन्य कसैको नामना नामसारी गरी दिन सक्ने छैन ।

(२) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफूले प्राप्त गरेको अनुमतिपत्र अरु कसैको नाममा नामसारी गर्न चाहेमा त्यसरी नामसारी गरी लिन चाहने व्यक्ति नियम ५ बमोजिमको योग्यता भएको प्रमाणसहित विभाग समक्ष नामसारीको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा विभागले त्यसरी नामसारी गरी लिन चाहने व्यक्तिको योग्यता नियम ५ बमोजिम भए नभएको आवश्यक जाँचबुझ गरी निवेदन प्राप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र नामसारी गर्ने नगर्ने विषयमा निर्णय गरी सक्नुपर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम नामसारी गरी लिन चाहने व्यक्ति नियम ५ बमोजिम योग्य भै खनिज कार्य गर्न अनुमतिपत्र दिन विभागले उपयुक्त देखेमा अनुसुची-४ बमोजिमको दस्तुर लिई निजका नाममा अनुमतिपत्र नामसारी गरी दिन सक्नेछ ।

(५) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको मृत्यु भएमा वा अन्य कुनै कारणले निज अनुमतिपत्र जारी गर्दाका बखत अनुमतिपत्रमा तोकिएका शर्त वा ऐन वा यस नियमावलीको पालना गर्न असमर्थ भै निजका हकवालाले निजको हक सकार गर्न आफू सबैभन्दा नजिकको हकवाला हो भन्ने कुराको प्रमाणसमेत संलग्न राखी विभाग समक्ष निवेदन गरेमा विभागले आवश्यक जाँचबूझ गर्दा निज हकवाला नियम ५ बमोजिम योग्यता भएको देखिएमा अनुसूची–४ बमोजिमको नामसारी दस्तुर लिई निजको नाममा अनुमतिपत्र नामसारी गरी दिन सक्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम अनुमतिपत्रको नामसारी गर्ने सन्दर्भमा विभागले जाँचबुझ गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको हकवाला सम्बन्धमा कुनै मुद्दा परेको देखिएमा त्यस्तो मुद्दाको किनारा नभएसम्म त्यस्तो अनुमतिपत्र कसैको नाममा नामसारी हुन सक्ने छैन । "

५३ख. धरौटी राख्नु पर्ने : यस नियमावली बमोजिम खनिज कार्य गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले खनिज कार्य गर्दा अनुसूची–४ बमोजिमको धरौटी राख्नु पर्नेछ ।"

१७. मूल नियमावलीको अनुसूचीमा संशोधन : मूल नियमावलीको,-

(१) अनुसूची- ५, अनुसूची-८ र अनुसूची-११ मा रहेका "विभागीय प्रमुख" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "महानिर्देशक" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

(२) अनुसूची- ६ को शुरुमा रहेका "(नियम ९ को उपनियम (२), नियम ४२ को उपनियम (२)" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "(नियम ९ को उपनियम (२)" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन ।

(३) अनुसूची- ९ को शुरुमा रहेका "(नियम १७ को उपनियम (२), नियम ४२ को उपनियम (२)" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "(नियम १७ को उपनियम (२)" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन ।

(४) अनुसूची-१, अनुसूची-२, अनुसूची-४ र अनुसूची-१० को सट्टा यसैसाथ संलग्न अनुसूची-१, अनुसूची-२, अनुसूची-४ र अनुसूची-१० राखिएका छन् ।"

१८. खारेजी: मूल नियमावलीको नियम २३ खारेज गरिएको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची–१

(नियम ३ सँग सम्बन्धित)

खनिज पदार्थको वर्ग

१. खनिज पदार्थको प्रकृतिको आधारमा गरिएको वर्गीकरणभित्र देहायका खनिजपदार्थहरु रहनेछन्:-

(क) धातु खनिज : धातु खनिजको वर्गहरु भित्र देहायका खनिज पदार्थहरु रहनेछन् :-

१. सुन २. युरेनियम ३. ल्पाटिनम ४. थोरियम ५. जस्ता ६. चाँदी ७. सिसा ८. तामा ९. निकल १०. कोवाल्ट ११. टिन १२. टंगस्टन १३. मलिडेनम १४. वेरिलियम १५. नायोवियम १६. टान्टालम १७. क्रोमियम १८. भ्यानाडियम १९. विस्मुथ २०. टिटानियम २१. अलुमिनियम २२. फलाम २३.अधातु खनिज पदार्थ वर्ग भित्र नपर्ने खनिज पदार्थहरु ।

(ख) अधातु खनिज : अधातु खनिजको वर्गहरु भित्र देहायका खनिज पदार्थहरु रहनेछन :-

१. हीरा २ रुबी ३. सफायर ४. इमरल्ड ५. कोरण्डम ६. टोपाज ७. टुर्मालिन ८. गार्नेट ९. एकुमेरिन १०. काइनाइट ११. वेरिल १२. म्याग्नेसाइट १३. खरी १४. प्राकृतिक (बायोजेनिक) ग्याँस १५. चूनढुंगा १६. फोस्फेट धाउ १७. क्रिष्टल क्वार्ज १८. फेल्डस्पार १९.क्यालसाइट २०. डोलोमाइट २१. शालिग्राम तथा अन्य फोसिलहरु २२. ग्रेफाइट २३. जिप्सम २४. नुन २५ गेरु २६. औद्योगिक माटो २७. साधारण माटो २८. फायर क्ले २९. सिलिका बालुवा ३०. केओलिन ३१. अभ्रख ३२. पत्थर कोइला ३३. मट्टी कोइला ३४. मार्बल ३५. ग्रेनाइट ३६. साइनाइट ३७. एम्फिबोलाइट ३८. क्वार्जाइट ३९. साधारण निर्माण ढुंगा, बालुवा, गिट्टी तथा स्लेट ४०. डेकोरेटिभ ढुंगा ।

२. खनिज पदार्थको महत्वको आधारमा गरिएको वर्गीकरणभित्र देहायका खनिज पदार्थहरु रहनेछन्:-

(क) अति महत्वपूर्ण खनिज :

१. सुन २. युरेनियम ३. ल्पाटिनम ४. थोरियम ५.हीरा ६.रुबी ७. सफायर ८. इमरल्ड ९. कोरण्डम ।

(ख) महत्वपूर्ण तथा बहुमुल्य खनिज :

१. जस्ता २. चाँदी ३. सिसा ४. तामा ५. निकल ६. कोवाल्ट ७. टिन ८. टंगस्टन ९. मलिडेनम १०.बेरिलियम ११. नायोबियम १२. टान्टालम १३. क्रोमियम १४. भ्यानाडियम १५. विस्मुथ १६.टिटानियम १७. टोपाज १८. टुर्मालिन १९.गार्नेट २०. एकुमेरिन २१. काइनाइट २२. बेरिल २३. म्याग्नेसाइट २४. खरी २५. प्राकृतिक (बायोजेनिक) ग्याँस २६. चूनढुंगा २७. फोस्फेट धाउ २८.क्रिष्टल क्वार्ज २९. फेल्डस्पार ३०. क्यालसाइट ३१. डोलोमाइट ३२. शालिग्राम तथा अन्य फोसिलहरु ३३. ग्रेफाइट ३४. जिप्सम ।

(ग) सामान्य खनिज :

१. अलुमिनियम २. फलाम ३. ४.नुन ५. गेरु ६. औद्योगिक माटो ७. साधारण माटो ८. फायर क्ले ९. सिलिका बालुवा १०. केओलिन ११. अभ्रख १२. पत्थर कोइला १३. मट्टी कोइला १४. मार्बल १५. ग्रेनाइट १६. साइनाइट १७. एम्फिबोलाइट १८. क्वार्जाइट १९. साधारण निर्माण ढुंगा, बालुवा, गिट्टी तथा स्लेट २०. डेकोरेटिभ ढुंगा २१. अति महत्वपूर्ण खनिज र महत्वपूर्ण तथा बहुमुल्य खनिज भित्र परेका खनिज पदार्थ बाहेकका अन्य खनिज पदार्थहरु ।

द्रष्टव्य : यस अनुसूची भित्र नपरेका खनिज पदार्थहरुको वर्ग विभागले तोकिदिएबमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची-२

(नियम ४ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

खनिज पदार्थ सम्वन्धी खनिज कार्यको स्तर

(क) धातु खनिज पदार्थ सम्वन्धी खनिज कार्यको स्तर : धातु खनिज पदार्थ सम्वन्धी खनिज कार्यको स्तर देहाय बमोजिम हुनेछ :-

उत्खनन् तरिका	अति साना स्तर	साना स्तर	मझौला स्तर	ठूलो स्तर
(क) भूमिगत उत्खनन्	१० टनसम्म	१०० टनसम्म	५०० टनसम्म	५०० टनभन्दा बढी
(ख) सतही उत्खनन्	२५ टनसम्म	२५० टनसम्म	१००० टनसम्म	१००० टनभन्दा बढी

(ख अधातु खनिज पदार्थ सम्वन्धी खनिज कार्यको स्तर : अधातु खनिज पदार्थ सम्वन्धी खनिज कार्यको स्तर देहाय बमोजिम हुनेछ :-

खनिज पदार्थ	अति साना स्तर	साना स्तर	मझौला स्तर	ठूलो स्तर
१. डेकोरेटिभ ढुंगा	३ घ. मि. सम्म	१५ घ. मि. सम्म	६० घ. मि. सम्म	६० घ. मि. भन्दा बढी
२. माटो	२५ घ. मि. सम्म	१०० घ. मि. सम्म	४०० घ. मि. सम्म	४०० घ. मि. भन्दा बढी
३. साधारण निर्माण ढुंगा				
३.१. ढुंगा	२५ घ. मि. सम्म	१५० घ. मि. सम्म	५०० घ. मि. सम्म	५०० घ. मि. भन्दा बढी
३.२. पत्रे ढुंगा	५० घ. मि. सम्म	६०० घ. मि. सम्म	२४०० घ. मि. सम्म	२४०० घ. मि. भन्दा बढी
३.३. रोडा	२० घ. मि. सम्म	१०० घ. मि. सम्म	४०० घ. मि. सम्म	४०० घ. मि. भन्दा बढी
४. वालुवा र ग्राभेल	५० घ. मि. सम्म	२०० घ. मि. सम्म	८०० घ. मि. सम्म	८०० घ. मि. भन्दा बढी
५. प्राकृतिक (वायोजेनिक) ग्यॉस	१०० घ. मि. सम्म	१०००० घ. मि. सम्म	५०००० घ. मि.सम्म	५०००० घ. मि. भन्दावढी
६. माथि उल्लिखित बाहेक अन्य अधातु खनिज पदार्थको –				
(क) भूमिगत उत्खनन	१० टन सम्म	१०० टन सम्म	५०० टन सम्म	५०० टन भन्दा बढी
(ख) सतही उत्खनन्	२० टन सम्म	२०० टन सम्म	१००० टन सम्म	१००० टन भन्दा बढी

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची-४

(नियम ७ को उपनियम (१), नियम ९ को उपनियम (३), नियम १५ को उपनियम (१), नियम १७ को उपनियम (३), नियम ४२ को उपनियम (३), नियम ४९, नियम ५३क. को उपनियम (४)र (५) तथा नियम ५३ख. सँग सम्बन्धित)

दस्तुर र धरौटी

(क) खोजतलास कार्यको लागि

विवरण	अति महत्वपूर्ण खनिज	महत्वपूर्ण तथा बहुमूल्य खनिज	सामान्य खनिज
(१) अनुमतिपत्र दस्तुर	रु. १५,०००।-	रु. १०,०००।-	रु. ५,०००।-
(२) नवीकरण दस्तुर	रु. ७,५००।-	रु. ५,०००।-	रु. २,५००।-
(३) अवधि थप दस्तुर	रु. ३०,०००।-	रु. २०,०००।-	रु. १०,०००।-
(४) नामसारी दस्तुर	रु. ३०,०००।-	रु. २०,०००।-	रु. १०,०००।-
(५) प्रमाणपत्र प्रतिलिपि दस्तुर	रु. २००।-	रु. २००।-	रु. २००।-

(ख) उत्खनन् कार्यको लागि

विवरण	अति साना स्तर	साना स्तर	मझौला स्तर	ठूला स्तर
(१) अनुमतिपत्र दस्तुर	रु. १०,०००।-	रु. २०,०००।-	रु. ३०,०००।-	रु. ४०,०००।-
(२) नवीकरण दस्तुर	रु. ५,०००।-	रु. १०,०००।-	रु. १५,०००।-	रु. २०,०००।-
(३) अवधि थप दस्तुर	रु. २०,०००।-	रु. ४०,०००।-	रु. ६०,०००।-	रु. ८०,०००।-
(४) नामसारी दस्तुर	रु. २०,०००।-	रु. ४०,०००।-	रु. ६०,०००।-	रु. ८०,०००।-
(५) प्रमाण पत्र प्रतिलिपि दस्तुर	रु ५००।-	रु. ५००।-	रु. ५००।-	रु. ५००।-

(ग) निकासीको लागि

निकासी दस्तुर रु १,०००।- तथा अनुसूची-१० मा तोकिए अनुसार खनिजको रोयल्टी ।

(घ) धरौटी

१) खोजतलास कार्यको लागि–

अति महत्वपूर्ण खनिज	महत्वपूर्ण तथा बहुमूल्य खनिज	सामान्य खनिज
रु. ३०,०००।-	रु. २०,०००।-	रु. १०,०००।-

२). उत्खनन् कार्यको लागि–

अति साना स्तर	साना स्तर	मझौला स्तर	ठूला स्तर
रु. २०,०००।-	रु. ४०,०००।-	रु. ६०,०००।-	रु. ८०,०००।-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची -१०

(नियम २१ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

रोयल्टी दर

खनिज पदार्थको वर्ग	खनिज पदार्थको नाम	रोयल्टी दर (रु.) प्रति उल्लिखित इकाई
१. धातु	१. सुन	७।- प्रति ग्राम (धातु)
	२. चाँदी	१००।- प्रति के. जी. (धातु)
	३. तामा	११।- प्रति के. जी. (धातु)
	४. जस्ता	०।६० प्रति के. जी. (धातु)
	५. शिशा	०।२० प्रति के. जी. (धातु)
	६. फलाम	८।- प्रति टन (धातु)
२. अधातु	१. चूनढुंगा तथा क्यालसाइट	१२।- प्रति टन
	२. खरी	२०।- प्रति टन
	३. नून	१।- प्रति टन
	४. गेरु	५।- प्रति टन
	५. क्वार्ज	
	१) जेम्स स्तर	२०।- प्रति के. जी.
	२) औद्योगिक स्तर	२०।- प्रति टन
	३)औद्योगिक बालुवा (Silica Sand)	१०।- प्रति टन
	६. म्याग्नेसाइट	१५।- प्रति टन
	७. डोलोमाइट	१०।- प्रति टन
	८. कोरण्डम, वेरिल र टुर्मालिन	
	१) जेम्स स्तर	
	(क) रुवी	५,०००।- प्रति के जी.
	(ख) सफायर, इमरल्ड, एक्युमेरिन, टुर्मालिन	३,०००।- प्रति के जी.
	२) औद्योगिक स्तर	३००।- प्रति टन
	९. गार्नेट, काइनाइट	
	१) जेम्स स्तर	३।- प्रति के.जी.
	२) औद्योगिक स्तर	५०।- प्रति टन.
	१०. शालिग्राम वा अन्य फोसिल	१०।- प्रति के.जी.
	११. पत्थर कोइला	३५।- प्रति टन
	१२. मट्टि कोइला	४।- प्रति टन
	१३. प्राकृतिक (बायोजेनिक) ग्याँस	०।२० प्रति घन मिटर
	१४. निर्माण सम्बन्धी खनिज वस्तु	
	१) डेकोरेटिभ ढुंगा र मार्बल	
	(क) ड्रेस्ड ब्लक	४२८।- प्रति घन मिटर

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

	(ख) चिप्स	५०।- प्रति टन
	२) माटो	
	(क) औद्योगिक माटो	७।- प्रति घन मिटर
	(ख) साधारण माटो	५।- प्रति घन मिटर
	१५. साधारण निर्माण ढुंगा	
	१) साधारण ढुंगा	५।- प्रति घन मिटर
	२) पत्रे ढुंगा	
	(क) स्ल्याब स्टोन	४।- प्रति वर्ग मिटर
	(ख) स्लेट स्टोन	१।- प्रति वर्ग मिटर
	३) रोडा	१२।- प्रति घन मिटर
	४) बालुवा तथा ग्राभेल	
	(क) बालुवा	४।- प्रति घन मिटर
	(ख) ग्राभेल	३।- प्रति घन मिटर

द्रष्टव्य : (१) धातु खनिज पदार्थको वर्गभित्र पर्ने अन्य खनिज पदार्थहरुको रोयल्टी दर कायम गर्दा धाउमा रहेको धातुको प्रतिशत तथा वजार मूल्यको आधारमा कायम गरिने छ ।

(२) यस अनुसूचीभित्र नपरेका अधातु खनिज पदार्थहरुको रोयल्टी दर कायम गर्दा प्रचलित बजार मूल्यको ५ प्रतिशतका दरले कायम गरिनेछ ।

(३) धातु खनिज पदार्थको वर्ग भित्र पर्ने खनिज पदार्थलाई कन्सेन्ट्रेटको रुपमा विक्री गरेमा कन्सेन्ट्रेटमा रहेको धातुको प्रतिशतको आधारमा रोयल्टी कायम गरिनेछ ।

आज्ञाले,
दिनेशचन्द्र प्याकुर्याल
श्री ५ को सरकारको सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।